

Αριθμ.Πρωτ. ....415.....

Έν Σάμω τῇ 25ῃ Ὀκτωβρίου 2024

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑΣ
κ. κ. ΕΥΣΕΒΙΟΥ
ΕΠΙ ΤΗ 112^η ΕΠΕΤΕΙΩ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κάθε φορά που πανηγυρικῶς ἐορτάζουμε τὴν ἐπέτειο τῆς Ἑνώσεως τῆς Σάμου μετὰ τὴν Ἑλλάδα, κάθε φορά που ἡ μνήμη μας διατρέχει τὰ ἱστορικὰ ἐκεῖνα γεγονότα καὶ που μακαρίζουμε τοὺς πρωταγωνιστὲς τους, τὸν πολιτικὸ ἀρχηγὸ τῆς Σάμου Θεμιστοκλῆ Σοφούλη, τὸν Μητροπολίτη Σάμου καὶ Ἰκαρίας Κωνσταντῖνο Βοντζαλίδη καὶ τοὺς ἥρωες που ἀγωνίστηκαν καὶ ἔδωσαν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ ἱεροῦ κοινοῦ σκοποῦ τῆς Ἑνώσεως τοῦ νησιοῦ μας μετὰ τὴν Μητέρα Πατρίδα, πρέπει νὰ ἔχουμε κατὰ νοῦ ὅτι ἡ Ἑνωσις ὑπῆρξε ὁ κρῖκος μιᾶς χρυσῆς ἀλυσίδας ἡρωισμῶν, αὐταπάρνησης, ἐθελοθυσίας καὶ ἀνδρείας.

Ἡ σήμερα ἐορταζόμενη Ἑνωσις τῆς Σάμου μετὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξε στὴν πραγματικότητα ἡ συνέχεια καὶ ἡ ὁλοκλήρωση τῆς ἀδικαίωτης Σαμιακῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821, κι αὐτὸ τὸ εἶχαν συνειδητοποιήσει οἱ πρωταγωνιστὲς τῶν γεγονότων, καὶ τὸ διακήρυσσαν μετὰ τὰ κείμενα, τοὺς λόγους καὶ τὶς πράξεις τους. Καὶ εἶχε τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ἐπανάστασης: ἐνότητα τοῦ λαοῦ καὶ τῶν Ἀρχόντων του, πνευματικὴ στήριξη, σκέπη καὶ εὐλογία ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἐπισκόπους της, ἐνεργοὺς πρωταγωνιστὲς τῶν γεγονότων.

Τόσο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύριλλος, τὸ 1821, ὅσο καὶ ὁ Μητροπολίτης Κωνσταντῖνος, τὸ 1912, δὲν περιορίστηκαν στὸ νὰ παρακολουθοῦν ἢ νὰ εὐλογοῦν μόνο τὰ γεγονότα, ἀλλὰ ὑπῆρξαν ἀπὸ τοὺς πρωταγωνιστὲς τους. Κι αὐτὸ ἔδωσε στὸ λαὸ τὸ μήνυμα τῆς οὐσιαστικῆς συστράτευσης καὶ τῆς ἐνότητας, τὸ ὁποῖο πάντοτε ἡ Ἐκκλησία μας ἀποσκοπεῖ νὰ διδάξει στὸ ποίμνιό της.

Ἄς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι οἱ παραδόσεις τοῦ Γένους, σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις καὶ τὶς ἐποχὲς τῆς δουλείας, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἐθναρχοῦσε, ὑπῆρξαν ἡ Ὁρθόδοξη χριστιανικὴ πίστις καὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα. Οἱ παράγοντες αὐτοὶ προσδιόριζαν ἀνέκαθεν τὴν ταυτότητα τοῦ Γένους, τὴ συνοχὴ τοῦ ὁποῖου διαφύλαττε ἡ συλλογικὴ ἐνοριακὴ καὶ κοινοτικὴ ζωὴ, στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ βέβαια, ἡ παιδεία, διὰ τῆς ὁποίας λειτουργοῦσε ἡ παράδοση τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, που ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενο συνεχοῦς μέριμνας τῆς Ἐκκλησίας, πάνω στὸ ὁποῖο θεμελιώθηκε καὶ τὸ ὄραμα ἐλευθερίας των Σαμίων, που κατέληξε στὴν ἐπιτυχῆ ἔκβαση τῆς Ἑνώσεως τῆς Σάμου μετὰ τὴν Ἑλλάδα, τὸ Νοέμβριο τοῦ 1912.

Ἐτσι μπόρεσε ἡ μικρή, ἀλλὰ ἐνωμένη καὶ ἀποφασισμένη Σάμος, νὰ ἀντισταθεῖ, νὰ διεκδικήσῃ, νὰ ἐπιτύχει. Ἐτσι διασφαλίστηκε, τὸ Νοέμβριον τοῦ 1912, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ταυτότητα τοῦ νησιοῦ μας, καθὼς οἱ σαρωτικὲς ἱστορικὲς ἐξελίξεις πού ἀκολούθησαν, μὲ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν τοῦ 1922, μόλις δέκα χρόνια μετὰ, ἔδειξαν ὅτι ἂν ἡ Ἑνωσις δὲν εἶχε γίνῃ, ἡ Σάμος σήμερα οὔτε ἐλεύθερη θὰ ἦταν, οὔτε Ἑλληνική, καθὼς πιθανότατα θὰ εἶχε ἀκολουθήσῃ τὴν τραγικὴ μοῖρα ἄλλων ἑλληνικῶν νησιῶν πού δὲν ἐντάχθηκαν στὸ ἑλληνικὸ κράτος, ὅπως ἡ Ἰμβρος, ἡ Τένεδος καὶ ἡ μαρτυρικὴ μεγαλόνησος Κύπρος.

Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσιαστικὴ σημασία τῆς Ἑνώσεως τοῦ νησιοῦ μας μὲ τὴν Μητέρα Πατρίδα, καὶ βασικοὶ γιὰ τὴν ἐπίτευξίν της ὑπῆρξαν οἱ παράγοντες πού προαναφέρθηκαν. Συνθῆκες πού καὶ σήμερα, στὶς ὀριακὲς συνθῆκες τῆς ὁλοένα μεταβαλλόμενης ἐποχῆς μας, εἶναι ἀπαραίτητες, ὥστε νὰ ἀποφευχθεῖ μιὰ ἄλλη ἀλλοτρίωσις, πού εἶναι ἴσως πιὸ ἐπικίνδυνη, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι σταδιακὴ, εἰρηνικὴ καὶ κάποτε ἀδιόρατη. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀλλοτρίωσις πού φέρνουν ἡ ἀλόγιστη χρῆσις τῶν ἀναγκαίων, στὴ λογικὴ τους διαχείρισις, τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων, ἡ ξενολατρία καὶ ἡ προϊοῦσα οὐδετεροπατρία.

Ἐχομε μπροστὰ μας μιὰ διαδικασία σὲ ἐξέλιξη, ἀπέναντι στὴν ὁποία ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει τοποθετηθεῖ μὲ καθαρὸ λόγο καὶ ποιμαντικὴ εὐθύνη. Μιὰ πορεία πού ὁδηγεῖ στὸν ἐθνικὸ ἀποχρωματισμὸ καὶ στὸν θρησκευτικὸ ἀποχαρκτηρισμὸ, καὶ ἡ ὁποία ἂν δὲν ἀνακοπεῖ θὰ ὁδηγήσῃ στὰ πιὸ ὀδυνηρὰ καὶ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τῆς νεώτερης καὶ σύγχρονης ἱστορίας μας.

Ἀγαπητοί μου,

Τὸ μήνυμα τῆς σημερινῆς ἑορτῆς εἶναι νὰ πάρουμε διδάγματα ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν προγόνων μας, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὶς σύγχρονες αὐτὲς Σειρῆνες, κρατῶντας ἀλώβητη τὴν παράδοσις τῶν προγόνων μας, τὴν ἐθνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ταυτότητά μας, τὴν ἰδιοπροσωπία μας, τὴν περηφάνεια, τὴν ἀξιοπρέπεια, τὸν πατριωτισμὸ καὶ τὴν ἑλληνορθόδοξη συνείδησή μας. Οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ 1912, τῶν ὁποίων τὴ μνήμη σήμερα τιμοῦμε, γι' αὐτὰ ἀγωνίστηκαν καὶ θυσιάστηκαν. Καὶ ἡ καλύτερη ἀπόδοσις τιμῆς στὴν ἱερὴ μνήμη τους εἶναι βέβαια ἡ μίμησις τοῦ παραδείγματός τους καὶ ἡ ἐγκόλπωσις καὶ προάσπισις τῶν ἀρχῶν πού ἀποτελέσαν τὴν προμετωπίδα ἀλλὰ καὶ τὴν κορωνίδα τοῦ ἀγῶνα τους.

Πορευόμενοι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, θὰ ἔχομε τιμήσῃ τὴ μνήμη τους ἐπάξια, καὶ θὰ μπορούμε νὰ περηφανευόμαστε ὅτι εἴμαστε ἄξιοι ἀπόγονοί τους. Μόνον ἔτσι ὁ ἀγῶνας τους θὰ δικαιωθεῖ διαχρονικὰ καὶ οἱ ψυχὲς τους θὰ ἀναπαυθοῦν ἐν εἰρήνῃ, στὴν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ. Τότε καὶ μόνον τότε, ὁ σημερινὸς ἑορτασμὸς τῆς Ἑνώσεως τῆς Σάμου μὲ τὴν Ἑλλάδα, θὰ ἔχει ἐπιτύχει τὸν οὐσιαστικὸ σκοπὸ του καὶ θὰ ἀποτελεῖ τὴν ἀρμόζουσα τιμὴν στοὺς ἥρωες προγόνους μας, πού τὸ ἐπιδίωξαν καὶ τὴν ἐπέτυχαν μὲ αἷμα καὶ θυσίες.

Χρόνια Πολλά.

Μετ' εὐχῶν καὶ πατρικῆς ἀγάπης

Ὁ Ἐπίσκοπός σας

Γεώργιος Μαρτινέβιος

+ Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εὐσέβιος

